

NASOL - Norske amatør- og semiprofesjonelle symfoniorkestre – samfunnsoppdraget:

«Levende symfonisk musikk i hele Norge»

De profesjonelle symfoniorkestrene er ikke avsender i dette notatet, men har glede av den bredden og interessen som skapes gjennom kulturskolene og i de regionale orkestrene. Våre fremste profesjonelle musikere har også bakgrunn fra et tilbud i sitt lokalsamfunn.

Det er en samfunnsoppgave å gi publikum mulighet for å oppleve orkestermusikk i egen region, bidra til at orkestertradisjonene videreutvikles i hele landet og inspirere barn og unge til både å delta og bli aktivt publikum

Bakgrunn

Symfoniorkestrene i Norge skal være en del av nasjonal, regional og lokal kulturpolitikk. Orkesterlitteraturen hører til vår norske og internasjonale levende kulturarv som utøves og formidles til alle generasjoner. Orkestrene er også viktige arenaer for å presentere samtidsmusikk.

Flere orkestre har de seinere år opplevd at de 'faller mellom stoler' og ikke blir en integrert del av kultur- og utdanningspolitikken.

Regionale tilbud

De fleste orkestrene er regionale tilbud som henvender seg til musikere og publikum i flere kommuner. De er gjerne lokalisert til kommuner med et visst befolkningsgrunnlag, men er åpne samspilltilbud for deltakere fra en større region. Dermed hører de med som organiserte ytringer i den fylkeskommunale politikken.

I den offentlige kulturpolitikken er det stort fokus på å ivareta mangfold og inkludering. Dermed har myndighetene et spesielt ansvar for å sikre de smale kunstuttrykk, - som de mer folkelige breddeaktivitetene. Kunst og kultur har en egenverdi og det er viktig å understøtte de kunstformer som ikke kan finansieres av et kommersielt marked.

Aktivitet som arena for unge talenter

Orkestrene samarbeider godt med de kommunale kulturskolene med deres samspilltilbud. Når elevene begynner å bli viderekomne, er det få skoler som har ressurser og elevgrunnlag til å drive orkestre som kan øve inn og framføre det klassiske konsertrepertoaret. Men gjennom samarbeid kan unge musikere få motivasjon og orkestererfaring på veien videre i potensiell musikkutdanning eller som ivrige fritidsmusikere.

Det er også mulig å få solisterfaring for viderekomne talenter.

For å forberede unge mennesker til høyere utdanning i musikk, er ikke tilbudet i det offentlige skoleverket tilstrekkelig. Grunnlaget er gjerne gjennom kulturskolen eller i fritidsaktiviteter som korps og juniororkestre. Mange videregående skoler med musikktilbud (gjerne sammen med dans og drama) gir god instrumental og teoretisk skolering, kortilbud og ensembleutøvelse.

Orkestertilbud på høyere nivå for disse elevene må som regel løses i samarbeid med et lokalt/regionalt symfoniorkester. De videregående skolene er fylkeskommunalt ansvar.

Orkestrene kan bidra til å formidle gode historier og løfte fram gode forbilder fra egen region for de unge.

Symfoniorkestrene som del utdanningen

Orkestrene inviterer seg inn til samarbeid med utdanningsinstitusjonene. Det regionale orkesteret kan være relevant praksisarena for så vel instrumentalister, dirigentstudenter, komposisjonsstudenter, scenografer etc. Solistoppgaver kan gi verdifull erfaring for de som snart skal avslutte studier eller er i starten av sin karriere.

Konsertproduksjoner kan også være reelle samarbeidsprosjekter for eksempelvis organisasjons-, markeds- og reiselivsrelaterte utdanningstilbud og fag innen kulturproduksjon. Vi representerer et framtidig marked for de som er under utdanning, - enten det er som dirigenter og instruktører, komponister og arrangører, eller som musikere og musikkpedagoger rundt om i landet.

Hvis dette integreres i en samlet plan for utdanning med mulighet for praksis og utprøving, vil nettverket for orkestrene i Norge kunne skape muligheter som kan komplettere og utvide utdanningsinstitusjonenes tilbud. Dette gjelder ikke minst også for nyutdannede som er i starten på en profesjonell karriere.

Orkestrene er dessuten en inkluderende prestasjonsarena for studenter som har glede av å videreføre en fritidsinteresse på det stedet de skal studere i flere år. Tilbudet gir dem også muligheter til å bidra og bygge sosiale/faglige relasjoner i sitt lokalsamfunn. Organisatorisk kan de som ønsker, få mulighet til å bidra gjennom arbeid i styre og arrangementsplanlegging. Dette kan være verdifulle erfaringer å ta med seg videre i yrkeslivet.

Aktiviteten bygger trivsel og styrker forholdet mellom de høyere utdanningsinstitusjonene og regionen, samt bidrar til god folkehelse!

Orkestrene – byggestein for profesjonelt regionalt kulturliv

Mange av de regionale symfoniorkestrene er semiprofesjonelle, det vil si at de tilbyr honorar for noen profesjonelle musikere. Dette er gjerne free lance musikere som bor eller har tilknytning til regionen. Orkesteret kan

da være en brikke i å styrke næringsgrunnlaget for å virke som profesjonell yrkesutøver i distriktet.

Musikkpedagoger og instrumentpedagoger kan benytte orkesterdeltakelse som del av sin egenøving med mulighet for å kombinere undervisning med noe utøvende virksomhet. Dermed kan orkestertilbudet bidra til å øke attraktivitet til musikkpedagogiske stillinger i regionene, - enten det er i kulturskole, grunnskole, videregående skole, folkehøgskole eller høyere utdanning.

De lokale orkestrene kan også ivareta en regional identitet ved å formidle musikk skrevet av regionale komponister, løfte fram dyktige solister, samtidskomponister, skapende krefter og kreative kunstnere og artister med relasjoner til fylket/regionen.

Orkestrene (og medlemmer i disse) har ofte mulighet til å inngå i større regionale kulturprosjekt som musikkdramatiske oppsetninger, jubileer, regionale samarbeidsproduksjoner med andre orkestre og scenekunstmiljøer, og å gjøre innspillinger.

Publikum

Bør publikum få mulighet til å høre god orkestermusikk i regionen der de bor, eller skal det være forbeholdt våre helprofesjonelle orkestre som sjelden turnerer?

Økt profesjonalisering i kulturlivet, endringer i mediebildet, webbasert formidling og større kommersialisering, - har ført at det er vanskeligere å nå ut. Sammen med økte kostnader og det faktum at utøverne selv også er konsertarrangører, er vi nå i en situasjon der det kunstneriske mangfoldet kan bli forringet hvis det ikke gjøres noe. Interesse og engasjement må bygges gjennom foreldre, barn og skole.

Stolthet og «eierskap» til de som opptrer vil bidra til entusiasme og tilhørighet.

Mulighet for gode konsertopplevelser i distriktene vil styrke interessen for våre viktige profesjonelle orkestre som er lokalisert i de største byene våre.

Tradisjon

Orkestrene er gjerne sterke tradisjonsbærere i sitt omland. De har ofte vært del av offentlige markeringer og seremonier og de har tatt ansvar for å formidle regionale komponister og verk. Tidligere var det nok mer utbredt med lokale orkestre/ensembler/kammerorkestre her i landet. Det er viktig å kunne opprettholde et bredt tilbud over hele Norge.

Både utøverne og publikum bør kunne ta del i den rike nasjonale og internasjonale kunsttradisjon som orkestrene forvalter. Dette er del av vårt felles «dannelsesansvar». Symfoniorkestrene kan bidra til å

videreutvikle muligheten til å oppleve denne levende kulturarven for folk flest.

Det er også en del av dette ansvaret å formidle samtidsmusikk som gjenspeiler vår tids skapende krefter og strømninger.

Symfoniorkestrene skal ha en sentral plass i kultur- og utdanningspolitikken så vel nasjonalt som regionalt. Orkestrene over hele landet vil gjerne medvirke til å utvikle dette gjennom sitt samarbeidsnettverk NASOL – eller ved kontakt med det enkelte orkester.

NASOL – Norske Symfoni-Orkestres Landsforbund

Nettverk for amatør- og semiprofesjonelle symfoniorkestre i Norge